

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LV. — Izdan in razposlan dne 24. avgusta 1901.

Vsebina: (Št. 128—130.) 128. Dopustilnica za lokalno železnico od Karlovih varov (Dalvice) v Merkelsgrün. — 129. Razglas, da se dokončno pripušča tip XXXV a elektroštevca in da se začasno pripuščata elektroštevca tipa XLVI in XLVII v poveritev meroskusnega urada. — 130. Ukaz o ustanovitvi okrajnih sodnij v Bojkovici in Porlici na Moravskem.

128.

Dopustilnica z dne 7. avgusta 1901. l.

za lokalno železnico od Karlovih varov (Dalvice)
v Merkelsgrün.

Na podstavi Najvišega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministristvi Karlovevski družbi za kaolinsko industrijo in češki rudniški družbi „Frisch Glück“ po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, v zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238), in pa zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo kot lokalno železnico s pravilnim tirom napraviti od stične postaje, ki se naredi na kosu proge Chomutov—Cheb edino privilegovane Buštěgradske železnice v okolišu občine Dalvice blizu Karlovih varov, čez Lichtenstađt v Merkelsgrün s pripadajočima dovlačnicama k združnemu rudniku Eleonora in k novemu predoru:

§. 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživata koncesijonarki v členu V zakona z dne

31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz leta 1895.) omenjene ugodnosti.

§. 2.

Koncesijonarki sta dolžni, gradnjo dopuščene železnice dokončati najdalje v enem letu in pol, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bodeta držali gorenjega roka za gradnjo in pa da izvršita in opremita železnico, kakor zahteva dopustilo, naj dasta koncesijonarki zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala zgoranja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§. 3.

Da izdelata dopuščeno železnico, se dodeljuje koncesijonarkama pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesijonarkama tudi zastran tistih dovlačnic, ki se morda naredijo in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§. 4.

Koncesijonarkama se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustilnice in po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministrstvu za železnice in pa po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, ki se dadó morebiti v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbi in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, v kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, seособno na zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§. 5.

Koncesijonarkama se daje pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredita delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesijonark.

Prednostne obligacije se ne smejo izdajati.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res uporabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, vštevši nabavo vozil, ter za dotacijo glavnične reserve, katero določi državna uprava, in se izkažejo, kakor gre, prištevši interkalarne obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, poslavljati v račun nikaršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnice treba še drugih novih staveb, in ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški pri-

šteti k napravni glavnici, če privoli državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava,

Družbena pravila in pa obrazci delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

§. 6.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, ki bodo vsak čas veljala pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila je uporabljati tudi na deželno brambo in na črno vojsko obéh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na žandarje, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in prigledne zборе.

Koncesijonarki sta dolžni, da pristopita k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, dalje da pristopita k vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l., o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakokrat veljajoči predpis za vojaške prevoze po železnicah, in pa vsakokrat veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarki moč in veljavo z dnem, katerega se začne po dopuščeni železnici obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdadó še-le po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarki veljavnost tedaj, kadar se njima priznanijo uradoma.

Te dolžnosti imata koncesijonarki samo v toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na drugotnost té proge in na olajšila, dodeljena vsled tega gledé na napravo, opremo in vrsto obrata.

Koncesijonarki sta dolžni, oddajaje službe se ozirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§. 7.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj slično veljajo znižani tarifni postavki, veljajoči za vojaške prevoze.

§. 8.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računaje od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v §. 2 ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 9.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, bo vodila za račun koncesijonark država in koncesijonarki naj upravi državnih železnic povrnejo stroške, ki ji res nastanejo vsled tega obratovanja. Načini, kako je voditi ta obrat, se uravnajo z obratno pogodbo, ki se sklene med državno upravo in koncesijonarkama.

§. 10.

Koncesijonarki imata dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), vsakokrat dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno rabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še le napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati

odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po vkupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 11.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat oddana, odkupiti vsak čas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo podjetje v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti doneski najslabejših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

2. Če bi se železnica odkupila po preteku začasne davčne prostosti, določene v §. 1, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladi in drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračunati davek z dokladi vred po odstotnem postavku prvega davku zavezanega leta ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni rentni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po §. 131., lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetine teh čistih donoskov.

3. V zmislu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesijonarkama kakor odškodnino za odkup železnic v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

4. Ko bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom ali kadar bi po določilih v odstavkih 1 do 3 najdeni poprečni čisti donos brez tam navedenega pribitka ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je potreben za počrtežno obrestovanje in razdolžbo v nabavo novcev v deželni banki kraljevine Češke vzprejetega hipotečnega zajma, in pa za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi odobrene dotične glavnice ves čas,

dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država prevzame, da sama mesto koncesijonark plačuje zgoraj omenjeni hipotečni zajem ob dogovorjenih rokih dospelosti, dokler ni popolnoma plačan, in da izplačuje spredaj navedeno letnino za delniško glavnicu v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne koncesijonarkama rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

5. Državi se pridržuje pravica, da sme kadar koli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati koncesijonarkama, plačati glavnicu, ki je enaka znesku glavnične, računaje obresti od obresti, po štiri odstotno na leto, diskontovane vrednosti teh plačil — seveda odbivši pribitek, obsežen morda v zmislu določil odstavka 2 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnicu, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

6. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano v št. 1 do 5, brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma samo še z nepoplačanimi ostanki z odobrilo državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštveši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesijonark in postranska opravila in pa iz napravne glavnic narejene obratne in glavnične reserve, v kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odobrilo državne uprave.

7. Sklep državne uprave o izvrševanju pravice državnega odkupa, ki se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določí:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj bodisi kakor

pritiklina železniškega podjetja, bodisi v založbo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov preidejo na državo;

- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše izprave odkupne cene (št. 1 do 5), ki jo je ovedeti začasno, s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

8. Državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo postaviti ob enem posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali provzročujejo trajno obremenjenost.

9. Koncesijonarki sta dolžni, poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesijonarki ne izpolnili te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesijonark in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamenjene imovinske predmete.

Počenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pak mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgoranjega časa nastale obračunske dolžnosti in druge dolgove.

10. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 7) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesijonarki sta dolžni, državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago dati pravne listine, katere bi bile morda še potrebne ž njih strani.

§. 12.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, vštveši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlavnice, ki so last koncesijonark, in postranska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, v obsegu, povedanem v §. 11, odstavku 6.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupi železnica (§. 11), obdržita koncesijonarki last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imela po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katera sta si koncesijonarki sezidali ali pridobili sami po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§. 13.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Državna uprava tudi ima pravico, po odposlanem organu pregledovati gospodarstvo, in posebno po nadzornikih, pošiljanih ob stroških koncesijonark, kakorkoli se ji zdi primerno, pregledovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikor se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega

svéta ali drugega zastopa, ki bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprostiti precej odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§. 14.

Državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Wittek s. r.

129.

Razglas trgovinskega ministrstva z dne 10. avgusta 1901. l.,

da se dokončno pripušča tip XXXV a elektroštevca in da se začasno pripuščata elektroštevca tipa XLVI in XLVII v poveritev meroskusnega urada.

Na podstavi zakona z dne 23. julija 1871. l. (drž. zak. št. 16 iz l. 1872) in izvršujé predpise, objavljene z ukazom trgovinskega ministrstva z dne 4. julija 1900. l. (drž. zak. št. 176), o meroskusni preskušnji in poveritvi mernikov o porabi elektrike (oddelek V, točka 21 in 22) je ravnatelj c. kr. komisije za pravilni meroskus elektroštevca tip XXXV a dokončno, elektroštevca tipa XLVI in XLVII začasno pripustil v meroskusno poveritev.

Natančnej popis teh treh imenovanih tipov se objavi v poznejšem času.

Tip elektro-števeca	Pripuščen		I m e	Vrsta toka	Sestav voda	Oznamenilo	Uradna plombna zapora, plomb število
	dokončno	začasno					
XXXVa	1		O'Keenanov števec	Enovit tok	Dvovod	Števec amperskih ur kakor tip XXXV, vendar kolektor pod plombno zaporo in zunaj nje (dostopen oddajalecu toka). Podala „Danubia“, delniška družba za plinarninske, svetilne in merske aparate, Dunaj.	1
XLVI		1	Ferraris-ov števec	Menjalni tok	Dvovod	Motorni števec po Ferraris-ovem principu, obstoječ iz 3 plošnatih enostransko nameščenih elektromagnetnih vretenih in 2 rotornih plošč. Podala avstrijska družba za elektriko Union, Dunaj.	2
XLVII		1	Ferraris-ov števec	Menjalni tok	Trivod	Kakor tip XLVI, pa trovodni števec. Podala avstrijska družba za elektriko Union, Dunaj.	2

Call s. r.

130.

Ukaz pravosodnega ministrstva z dne 16. avgusta 1901. l.

o ustanovitvi okrajnih sodnij v Bojkovici in Porlici na Moravskem.

Na podstavi §. 2 zakona z dne 11. junija 1868. l. (drž. zak. št. 59) se ustanovi

V okolišu okrožne sodnije Ogrsko Gradišče za občine Bojkovice, Bzowa, Hostětín, Stari Hrozinkov z Zitkovo, Viškoviec in Vapenice, Kladna-Žilin, Komňa, Krhov, Petřůvka, Pitin, Přečkovice, Rudic, Šanov in Zahorovice sodnijskega okraja Ogrsko Gradišče, in Roketnice in Rudimov sodnijskega

okraja Val. Klobouk okrajna sodnija z uradnim sedežem v Bojkovici;

2. v okolišu deželne sodnije Brno za občine Kuprovice, Malspic, Mödlau, Mohleis, Odrovice, Porlice, Prahlice in Urspic sodnijskega okraja Selovice; Dornfeld, Frainspitz z Vinogradom, Lodenice in Schönitz sodnijskega okraja Mor. Kromov; Mariahilf, Pausram, Treskovice, Weißstätten in Wostitz sodnijskega okraja Nikolsburg okrajna sodnija z uradnim sedežem v Porlici.

Z začetkom poslovanja teh sodnij, ki se določi in naznani pozneje, se izločijo imenovane občine iz okoliša zgoraj imenovanih okrajnih sodnij.

Spens s. r.